

1. De morgenster: teken van hoop!

Heb je weleens een hele nacht niet geslapen? Dat je het 's avonds donker zag worden, en 's morgens weer licht, zonder dat je één oog dichtgedaan had? Misschien ben jij op kamp geweest, en heb je een hele nacht niet geslapen. Of misschien moet je in je werk ook nachtdiensten draaien, of wachtlopen. Sommige mensen gaan 's nachts rijden naar hun vakantieadres. En misschien heb je weleens een nacht gewaakt bij een ziekbed. Hoe gaat dat? Eerst lukt het nog wel. Je hebt misschien slaap aan het eind van de avond, maar daar kom je wel overheen. Je gaat de nacht in, en dat lukt wel. Maar dan die tweede helft van de nacht. Vanaf een uur of drie, vier. Dan wordt het moeilijker. De vermoeidheid gaat je parten spelen. Aan het begin van de nacht waren er soms nog geluiden: een late trein, een paar auto's van mensen die nog laat onderweg waren. Maar nu is het helemaal stil geworden. De temperatuur gaat dalen, het wordt frisser. En het lijkt wel alsof het alleen maar donkerder wordt. Maar dan... als je dan boven de horizon kijkt en de lucht is helder, dan zie je blinkend en schitterend de morgenster! Je kunt 'm niet missen. Strikt genomen is het geen ster, het is de planeet Venus. Na de zon en de maan is de morgenster het helderste licht aan de hemel. En als die morgenster opkomt, dan weet je: 'Hé! Kijk eens! Het duurt niet lang meer! Straks zal de oostelijke hemel gaan oplichten. Straks gaat het dagen, en dan zal de zon opkomen.'

De morgenster: juist in het koudste en donkerste deel van de nacht is die morgenster een teken van hoop, een signaal dat vooruit wijst. En nu hebben we gelezen dat magnifieke slotakkoord van de Bijbel. Johannes, de oude apostel, hij heeft allerlei visioenen gekregen op dat eiland Padmos, waar hij naartoe verbannen is. Hij heeft het gezien en gehoord, wat God te zeggen heeft in een tijd van vervolging. Want als Johannes deze visioenen krijgt, worden de christenen in het Romeinse rijk wreed onderdrukt. Ze worden gevangen gezet en keizer Domitianus laat ze voor de leeuwen gooien. Terwijl die nachtmerrie zich voortzet, ziet Johannes in allerlei beelden de strijd voor zich, de strijd tussen aan de ene kant God en het Lam, Jezus, en aan de andere kant de wereld van de draak en het beest, de satan in zijn wrede vernielzucht, het onverdunde kwaad.

2. De tweedeling wordt steeds duidelijker

Maar de strijd wordt beslist: het Lam is overwinnaar! Hij wint, niet doordat Hij met het zwaard Zijn strijd gestreden heeft, nee, Hij overwint doordat Hij Zichzelf heeft opgeofferd aan het kruis, en doordat Hij opstaat in een nieuw leven. Als dan al het boze verslagen is, dan daalt het nieuwe Jeruzalem neer op aarde. Tenslotte, als Johannes alles gezien heeft en gehoord, en het allemaal heeft opgeschreven, dan neemt Jezus Zelf het woord. En Jezus zegt in vers 7 van Openbaring 22: 'Zie, Ik kom spoedig!' Jezus komt! En in vers 11 zegt Hij dan: 'Wie onrecht doet, laat hij nog meer onrecht doen. En wie vuil is, laat hij nog vuiler worden. En wie rechtvaardig is, laat hij nog meer gerechtvaardigd worden. En wie heilig is, laat hij nog meer geheiligd worden.'

Over dit stukje moest ik wel diep nadenken. De verleiding is groot om te zeggen: 'Kijk maar om je heen, in de wereld het gaat allemaal de verkeerde kant op. De mensen keren zich af van God, en het gaat van kwaad tot erger.' Maar is dat ook zo? Als je ouder wordt, dan kun je de neiging hebben om te zeggen: 'Vroeger was alles beter. Toen was er nog saamhorigheid. Toen hielpen de mensen elkaar. Toen was er veel minder criminaliteit. Toen was er nog orde en de mensen waren beleefd.' En dat geloof ik ook wel, de samenleving is veel meer individualistisch geworden. Maar vroeger waren er ook de concentratiekampen. En er waren ook de mensen die voor 7 gulden een Joodse medeburger verraadden. En er waren veel mensen die een andere kant op keken als de Joden werden afgevoerd. Hoezo saamhorigheid? Militairen die weer thuiskwamen kregen geen enkele opvang, ze moesten het allemaal maar uitzoeken, en velen bleven met trauma's rondlopen. Hoezo onderlinge hulp? En

mensen met psychische problemen, die werden vroeger veel meer geminacht: 'Die en die, die zit in het gesticht.' Gelukkig zijn er ook dingen verbeterd. Elke tijd heeft zijn mooie kanten en zijn minder mooie kanten. Er gaan dingen de slechte kant op en er gaan dingen de goede kant op. Nee, wat de Here Jezus hier bedoelt, dat is iets anders. Hij zegt: 'Laat het verschil maar duidelijk worden!' Wie buiten God om leeft, die kan nog allerlei kwaad verhullen, maar laat het maar aan het licht komen, wat hij doet! En laat daar tegenover de kinderen van God zich nog méér geven in Zijn dienst! Laat het contrast maar uitkomen! Hoe dichter je bij Jezus komt, hoe meer het duidelijk wordt wat het verschil is, van een leven dichtbij God en een leven zonder God. Donker wordt nog donkerder, en licht wordt nog lichter.

3. Jezus, God en Mens, Hij is onze bron van hoop

Soms kunnen we denken dat het over deze wereld, en over deze samenleving, avond geworden is. Na de bloei van de dag daalt de avond neer. Maar Jezus zegt dat het anders ligt. Het is geen

avond, nee, het is nacht. En naarmate de nacht vordert, gaat de satan steeds wilder om zich heen slaan. Denk maar weer even aan de Tweede Wereldoorlog. Toen de Nazi's gingen beseffen dat ze de oorlog zouden verliezen, werden ze alleen maar nóg brutaler en wreder. 'Satan gaat rond als een brullende leeuw', schrijft de apostel Petrus in 1 Petrus 5: 8, 'want hij weet, dat hij nog maar weinig tijd heeft' (Openbaring 12: 12). Het is geen avond, nee, het is nacht. Maar: het loopt tegen de dag! Hoe weten we dat? Dat weten we door die morgenster! Donker is nog donkerder geworden, maar dit licht van de

morgenster straalt fel, het licht wordt nog lichter! Vers 16: 'Ik, Jezus, heb Mijn engel gezonden, om bij u in de gemeenten van deze dingen te getuigen. Ik ben de Wortel en het Nageslacht van David, de blinkende Morgenster!' In de nacht straalt de Morgenster. Hij is de voorbode van de nieuwe dag die komt. Jezus, Hij blinkt in het duister! En de vraag vanmiddag is: 'Op welke manier kan Jezus nu zo'n blinkende Morgenster zijn in uw leven, in jouw leven? Zo'n ster waarnaar je je kunt richten, een ster die je hoop geeft? Of je nou jong bent, en allerlei plannen hebt, en het gaat je voor de wind, of je hebt juist veel tegenslag te verduren, veel lijden, veel zorgen, hoe kan Jezus in jouw leven zo'n blinkende Morgenster zijn? Nou, dan moeten we eerst even kijken naar die eerste aanduiding: 'Ik ben de Wortel en het Nageslacht van David.' Wat betekent dat? De wortel: dat is, zeg maar, de voorvader. En het nageslacht: dat is de nakomeling. En David: dat is de vertegenwoordiger van Israël, en van de hele mensheid. Jezus zegt: 'Ik sta aan de wortel van het menselijk geslacht. Ik was er al voordat er mensen waren. Naar Mijn beeld zijn de mensen gemaakt. Maar Ik ben ook uit David voortgekomen. Ik ben mens geworden, echt mens, en als de beloofde nakomeling van David ben Ik de Messias geworden. Ik ben God en Ik ben mens. Ik sta aan het begin, als de Wortel, en aan het eind, als het Nageslacht. Ik ben de Alfa en de Omega, de Eerste en de Laatste, het Begin en het Einde.' En dát is de bron van hoop, waaruit wij mogen putten. Jezus heeft een brug geslagen tussen hemel en aarde. Doordat Hij op aarde kwam, en Zijn leven gaf voor onze zonde, zijn alle obstakels naar God toe uit de weg geruimd. Zijn leven is het bewijs, dat God van mensen houdt, en bij mensen betrokken is, en dat God door zal gaan, rusteloos door zal gaan om mensen voor Zich te winnen, want Hij wil niet dat iemand verloren gaat. Jezus gaf alles wat Hij had, Zijn leven, om mensen te redden. Hij gaf Zijn eigen lichaam aan het kruis, Hij liet Zijn bloed vloeien, voor ons! En Hij plaatst ons in deze wereld om dat licht uit te stralen. Om te bidden voor anderen, dat ook zij Jezus Christus leren kennen en tot bekering komen. Doe je dat ook? Bid je voor de mensen om je heen, dat ze tot bekering komen? Bid je mee met de Here Jezus Zelf? Voor wie bid jij? Voor wie pleit jij bij God? Voor wie lig jij op de knieën te smeken of God hem of haar tot geloof mag brengen?

4. De Morgenster wijst naar verleden, heden en toekomst

Jezus, Hij is de wortel en het geslacht van David, de blinkende Morgenster. En in die naam ligt een geweldige bemoediging! Die naam verwijst naar verleden, heden en toekomst! Naar het verleden: de Morgenster herinnert ons aan Jezus Christus, de gekruisigde en opgestane Heer! God die Mens werd uit het nageslacht van David. Maar die Morgenster laat ook zien dat Christus ons nu terzijde staat. Hij verlaat ons niet! Hoe donker de nacht ook is, God laat het licht van die ster over ons leven stralen! Hier, en nu! Jezus leeft, ook op dit moment! Concreet regeert Hij, ook in jouw leven. Hoe meer je je leven aan Hem toewijdt, hoe duidelijker je dat ziet. Als je Hem betreft bij alles wat je doet, bij elke stap, elke beslissing, elke keuze, als je het bidt: 'Geef mij Uw leiding', dan gaat Hij ook mee. Als de Morgenster richt Hij je blik. Als je je beschikbaar stelt: 'Here Jezus, hier ben ik, zegt U maar waar U mij gebruiken wilt in Uw dienst', dan zul je het ongetwijfeld gaan merken, dat Hij wil gaan zegenen door jou heen, dat Hij je wil gebruiken op een verrassende manier.

De Morgenster herinnert aan Jezus' komst op aarde, de morgenster straalt ook nu! Maar bovenal wijst de morgenster vooruit, naar de toekomst, naar de morgen die gaat komen. 'Ik kom spoedig!' zo klinkt het keer op keer in Openbaring 22. En Jezus is heel eerlijk en heel duidelijk, in vers 14: 'Zalig zijn die Zijn geboden doen, zodat zij recht mogen hebben op de Boom des levens, en opdat zij door de poorten de stad mogen binnengaan. Maar buiten bevinden zich de honden (dat is niet letterlijk bedoeld als die trouwe viervoeters, honden, dat betekent hier: ieder die vuiligheid uithaalt, ieder die onrein is in Gods ogen), de tovenaars (iedereen die zich inlaat met occulte praktijken en die contact zoekt met de geestenwereld), de ontuchtplegers, de moordenaars, de afgodendienaars en ieder die de leugen liefheeft en doet.' Op dat laatste moeten we goed letten! Het gaat hier over mensen die de leugen zijn blijven liefhebben en doen. Want er is altijd de mogelijkheid van bekering, ook voor moordenaars, ook voor tovenaars, ook voor ontuchtplegers en voor wie de leugen lief heeft gehad! God Zelf biedt nieuw leven aan, al waren je zonden zo groot dat je amper in vergeving durft te geloven. Ja, Jezus maakt duidelijk scheiding. Wie zich van God blijft afkeren, hardnekkig, die blijft definitief in de nacht. 'Buiten zijn de honden, de tovenaars' enzovoorts. Buiten Gods licht. Buiten Gods liefde. Buiten Gods aanwezigheid. Buiten Gods warmte. Maar wéér is er die uitnodiging. Jezus kan het niet laten, om nog éénmaal een uitnodiging te doen (vers 17): 'En de Geest en de bruid zeggen: Kom! En laat hij die het hoort, zeggen: Kom! En laat hij die dorst heeft komen, en laat hij die wil, het water des levens nemen, voor niets!' Daar gaat het om! Dat je je richt op die morgenster, Jezus die Zijn leven gaf, die nu leeft en regeert, en die de dag aankondigt, die komt. Jezus, Hij staat klaar om jou te ontvangen! 'Wie dorst heeft, laat hij, laat zij komen!' Je mag drinken, voor niets! Je hoeft er niets voor te doen, het is puur: genade! Misschien ben je hier vanmiddag zomaar als gast binnengekomen, luister dan naar deze oproep van Jezus. Want Jezus staat klaar voor jou: met open armen! Denk maar aan dat beeld van Jezus boven Rio de Janeiro, dat beroemde beeld: Jezus met open armen. Zó staat Hij klaar, ook voor jou!

5. Voed het heimwee naar de nieuwe morgen!

En als je je richt op die Morgenster, op de Here Jezus, dan ga je vanzelf verlangen naar de nieuwe morgen, dan ga je ernaar verlangen dat je Hem mag ontmoeten als Hij terugkomt. Hij belooft dat Hij terugkomt, in vers 20: 'Hij Die van deze dingen getuigt, zegt: Ja, Ik kom spoedig.' Dat zijn de woorden van Jezus Zelf: 'Ik kom spoedig!' Iedereen zal Hem zien, iedereen zal Hem herkennen, het zal een dag zijn dat alles anders wordt, op slag anders. Er zullen mensen zijn die bleek worden van schrik, als ze Jezus zien komen met de wolken van de hemel. Ze zullen het uitroepen: 'Bergen, val op ons, heuvelen, bedek ons!' Maar die dag zal een dag van bevrijding zijn voor al die mensen die Jezus hebben liefgehad. Alle mensen die om Zijn naam verdrukt zijn, vervolgd, gediscrimineerd. Het zal een feestdag zijn voor iedereen die nu lijdt en die kreunt om wat er aan ellende in de wereld is. Johannes, de apostel, Hij veert op van blijdschap als Hij deze woorden van Jezus hoort: 'Ja, Ik kom spoedig!' En Hij geeft

meteen zijn antwoord: 'Amen. Ja, kom, Here Jezus!'

Lange tijd hebben Annette en ik iemand meegemaakt die voor ons hierin een voorbeeld is geworden. Laat ik hem even de naam Boudewijn geven. Boudewijn was een man met een verstandelijke beperking. Maar wij dachten vaak: 'Een beperking? Wij zijn beperkt! Als we kijken naar zijn geloof, zijn vertrouwen op God, zo intens, zo puur, daar kunnen wij heel veel van leren!' Boudewijn kon op straat zomaar naar iemand toelopen en vragen: 'Hou je ook van de Here Jezus?' Als er dingen gebeurden, die vreselijk waren, zoals een vliegcrash, dan had Boudewijn altijd dezelfde reactie. Boudewijn belde dan op, en dan zei hij: 'Wat erg hè, van die vliegcrash. Ik heb maar meteen gebeden: Here Jezus, kom snel terug!' Voor Boudewijn was dat altijd de eerste reactie. Hij ging meteen bidden: 'Here Jezus, kom snel terug!' Later heb ik daar veel over nagedacht. Eigenlijk merk ik dat niet veel bij christenen en ook niet altijd bij mijzelf, dat dát je eerste reflex is bij vreselijk nieuws, om te bidden: 'Here Jezus, kom snel terug!' Maar het is wel de meest échte, authentiek christelijke reactie.

In onze westerse wereld zijn wij heel erg gericht op het hier en nu, op dit leven. In dit leven moet alles gebeuren. Het hiernamaals speelt in ons denken als samenleving nauwelijks een rol. Wanneer vinden wij een leven de moeite waard? Als je in dat leven kunt genieten. Het leven is alleen goed als je gelukkig bent. Dat is eigenlijk een heel vreemde norm. Want als je het leven van de Here Jezus Zelf langs die meetlat legt, dan was Zijn leven behoorlijk mislukt. Jezus lééd vaak aan dit leven! En toch was het goed! Want Hij kwam om ons te redden met het oog op de toekomst.

Genieten van het leven, dat is op zich heel bijbels. Prediker met name leert ons dat het een groot geschenk is, een geschenk van God als we mogen genieten van datgene wat we krijgen. Maar in onze westerse samenleving gaat het verder. Genieten van het leven is niet meer een geschenk dat je toevalt, maar een soort recht. Wij graven ons in in dit leven. Dit leven móét goed zijn. Het moet lang en gelukkig zijn. En als dat niet zo is, als het leven tegenvalt, dan zijn er een aantal reacties. Je kunt boos worden. Er is héél veel boosheid in onze samenleving. Boosheid op de overheid, boosheid op allerlei instanties, boosheid als er dingen fout gaan en ons geluk wordt doorkruist. Boosheid is er, ook op God. 'Waarom, God? U kon dit toch voorkomen?' Je kunt ook verdrietig worden. Het leven zit tegen, de droom van het volmaakte leven komt niet uit. En dat kan je terneerdrukken. Misschien heb je het weleens gedacht: 'Als het zo moet, dan trek ik het niet meer...' Je kunt ook sjacherijig worden, narrig, en zuur dat het leven anders loopt dan jij dacht. En je kunt bang worden. Bang dat het nog verder achteruit gaat. Bang voor wat er komt, bang voor de toekomst. Maar al deze reacties, hoe logisch ook, hoe begrijpelijk ook, al die reacties zijn niet de weg die de Bijbel ons wijst. De Bijbel leert ons omhoog kijken, naar de Morgenster, de voorbode van de nieuwe dag. De Bijbel leert ons om vooruit te verlangen naar de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Als het goed gaat, dan leert de Bijbel ons, om ons niet in te graven in het hier en nu, in de welvaart, in de voorspoed. En als het niet goed gaat? Schaam je er dan niet voor om dat toe te geven, ook naar jezelf toe. Vooral naar jezelf toe! 'Dit leven is niet volmaakt. Het volmaakte leven komt later!'

De Bijbel helpt ons om te gaan verlangen naar de nieuwe dag. De dag dat de hemel van goud is. De dag dat Jezus terugkomt. De Bijbel leert ons heimwee, heimwee naar die nieuwe morgen. Zoals we lezen in Psalm 130: 'Mijn ziel wacht op de Here, meer dan wachters op de morgen, wachters op de morgen...'

Dat is het! Boudewijn heeft mij dat geleerd. En ik ben het nog steeds aan het leren. Als we mooie dingen in dit leven ontvangen, als we mogen genieten, is dat een geschenk van God. Maar geluk is nooit een recht. En dit leven geeft geen garantie op voorspoed. Integendeel, ons leven is een reis door de nacht. Maar de Morgenster straalt! De nieuwe dag komt! De belofte ligt er! 'Ja, Ik kom spoedig!'

Voed maar het verlangen naar die nieuwe dag! Voed het heimwee naar de nieuwe morgen! En strek je uit naar de Verlosser! 'Kom, Here Jezus, ja, kom! Ik wacht!' Amen.